

Arckép a városból – dr. Dürr Sándor

Van egy ember, akivel már hosszú évek óta találkozunk városunk jeles napjain. Igazi közéleti személyiség. Beszédet mond, előadást tart, a helyi egyesületek aktív tagjaként munkálkodik. A lengyel–magyar barátság isaszegi nagykövetségént segíti az országon átívelő kapcsolatunkat. Szeretném, ha olvasóink közelebből megismernék dr. Dürr Sándor tevékenységét, amit ha nem is helyi lakosként, de igazi isaszegi lokálpatrióta érzélemmel végez.

– Kedves Sándor, köszönöm, hogy rendelkezésre állsz az interjúhoz. Kérlek, mesélj az indíttatásodról, az iskoláidról, a szüleidről, a fontosabb munkáidról és állomásaidról.

– Péceli vagyok. Édesapám, sőt nagyapám is szabó volt Pécelen, a Vásártéren volt a műhelyünk és a házuk is.

Édesanyám vezette a háztartást. Nővérem a péceli posta vezetője volt, bátyám a Pécel–Isaszeg ÁFÉSZ-nél dolgozott, egy időben a ruházati bolt vezetője volt Isaszegen. Szüleim és testvéreim már nem élnek, a péceli református temetőben nyugszanak. Általános iskolai tanulóként nyaranként Pécelen zöldövezet erdőtelepítésen gyomláltam a facsemetéket, később pedig kapáltam is a kiültetett fákat. Az erdőtelepítést a szentgyörgypusztai isaszegi erdészet szervezte, Szilárdi József kerületvezető erdész irányításával. Nyaranta sok isaszegi és péceli iskolás dolgozott az erdőben. Sokukat még ma is ismerem, barátomnak mondhatom, mint például Balázs Istvánt, a Múzeumbárátok Köre tagját, vagy Ságodi Jánost, az Együttműködés Isaszegért Egyesület tagját. Középiskolás koromban a Postaforgalmi Technikumból az isaszegi postára jártam nyári gyakorlatra, még a Farkas József által vezetett régi posta épületében. Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán végeztem, jogtanácsosi szakvizsgát tettem. 1971–73 között Isaszegen dolgoztam a tanácsnál, Bodrogi András volt akkor a tanácselnök. Később az Országos Tanszergyártó és Értékesítő Vállalatnál lettem osztályvezető, majd a Közlekedési, később pedig a Külügyminisztériumba kerültem. Közben több évig a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület alelnöke voltam. Külügyminisztériumi köztisztviselőként Varsóban a nagykövetségen és Krakkóban a főkonzulátuson teljesítettem külszolgálatot, mindig konzuli beosztásban.

– Hogyan kerültél kapcsolatba a lengyelekkel?

– 1972 nyarán Isaszegen történt, amikor a tanácsnál igazgatási csoportvezetőként dolgoztam. Társadalmi munkában a Múzeumbárátok Körének elnöke voltam. Ebben az időben derült ki, hogy az 1849. április 6-i csatában József Wysocki ezredes parancsnoksága alatt részt vett a lengyel légió is. Idősebb Szathmáry Zoltánnal és Domszky Pállal ekkor kezdtük el szervezni Isaszegen a magyar–lengyel történelmi napokat. Ennek már lassan negyven éve. Ekkor a lengyel

szimpátia még összefonódott a magyar nemzeti függetlenségi és demokratikus törekvésekkel. Számomra az isaszegi tanácsházán és a Múzeumbárátok Körében töltött évek meghatározóak voltak. Ez persze csak később derült ki!

– Mi az oka, hogy évszázadok óta baráti kapcsolat van a lengyelek és a magyarok között?

– A 15. század lengyel krónikaírója, Jan Długosz írja le a Lengyel–magyar krónikában azt a jelenetet, amikor két küldöttség, a lengyel és a magyar 1000 táján Rómában jelentkezett II. Szilveszternél a királyi koronáért. A pápa a koronát a magyar követnek nyújtja át. Lelkére kötötte azonban mindkét nép képviselőinek, hogy az egymás iránti szeretetet őrizzék meg, egymás ellen soha ne forduljanak, mert aki ezt megteszi, nagy szerencsétlenséget zúdít magára. A magyar–lengyel kapcsolatok történetét tekintve úgy gondolom, hogy a két szomszédos ország között a középkorban alapozódott meg a társadalmi, a gazdasági, a kulturális és a politikai együttműködés. Persze ennek a történelmi barátságnak geopolitikai okai is vannak. Egykori, ezeréves határaink a Kárpátok gerincén húzódtak, természetes választóvonalat alkottak Lengyelország és Magyarország között, és ezt mindkét fél tiszteletben tartotta. A szocializmus évtizedeiben a szépen hangzó jelszavak és deklarációk ellenére deformálódtak a lengyel–magyar kapcsolatok. A rendszerváltozás óta igyekszünk újra föléleszteni a régi barátság szellemét. Most kezdünk ismét normálissá válni. A Magyarországról alkotott kép Lengyelországban, illetve a Lengyelországról alkotott kép Magyarországon lassan visszanyeri régi, igazi színeit. Azt hiszem, hogy egyre több magyar és lengyel ember jön rá, hogy a változó világban, illetve az európai uniós együttműködésben mi, magyarok és lengyelek egymásra vagyunk utalva, szükségünk van egymásra, de nem kényszerből, hanem a szív és az ész parancsára hallgatva. És itt a szív nem véletlenül került az első helyre! Az utóbbi egy-másfél évben a magyar–lengyel kapcsolatok fejlődése előtt nagyszerű, új időszak kezdődött hazánkban, és természetesen szűkebb hazánkban, Isaszegen is.

– Isaszegen viszonylag gyakran van lengyel vonatkozású rendezvény. Ennek te vagy az oka?

– Köszönöm a megtisztelő kérdést, de nem, nem én vagyok az oka. Isaszeg a magyar történelem nevezetes helye, melyre minden isaszegi büszke lehet. A gyakori lengyel rendezvények oka hazánk történelme, és ezen belül is a magyar–lengyel kapcsolatok története. Szathmáry Zoltán, Szmolicza József és a múzeumbárati kör vezetői és aktivistái mellett én csupán egyik résztvevője és szervezője vagyok

az isaszegi lengyel rendezvényeknek. Köszönettel tartozunk ezért Isaszeg régebbi és jelenlegi vezetőinek, különösen *Hatvani Miklós* polgármester úrnak és az önkormányzati képviselőknek, de a polgármesteri hivatal és a művelődési ház munkatársainak is. Isaszeg esetében döntő jelentősége volt annak, hogy az 1972. szeptember 24. és október 2. között megrendezett magyar–lengyel történelmi napok után néhai Zenon Tarnowski lengyel diplomata, kulturális attasé, későbbi budapesti konzul, Isaszeg nagy barátja és népszerűsítője „Isaszeg a lengyel–magyar barátság jelképe” címmel cikket írt a Lengyelország című havilapban. Bár Tarnowski tanácsos urat 2004-ben örök nyugalomra helyezték a varsói Powązki temetőben (én magam is ott voltam a temetésen), Isaszeg továbbra is igyekszik a magyar–lengyel barátság jelképe maradni, és ápolni népeink és államaink történelmi kapcsolatait és hagyományait.

– Mire készültök a közeljövőben Isaszegen?

– A Múzeumbarátok Köre rendezésében minden évben két lengyel délutánt szervezünk Isaszegen. Az egyiket tavasszal „Légy üdvözölve gyönyörű május”, a másikat ősszel „A Mi szabadságunkért és a Tiétekért” címmel, mindig a lengyel nemzeti ünnepekhez kapcsolódva. A tavaszi az 1791. május 3-i lengyel jakubinus alkotmány ünnepéhez, az őszi pedig 1918. november 11-hez, a függetlenség kikiáltásának napjához igazodik. Tehát ezek az úgynevezett lengyel délutánok. Ebben az évben májusban „Ne féljete” címmel II. János Pál pápáról emlékeztünk meg, ősszel pedig Piłsudski marsallra, a modern lengyel állam megalapítójára emlékezünk. Jövő tavaszra *Gulyka József* prépost úrral együttműködve Szent Hedvigről készíttünk összeállítást, jövő ősszel pedig egy irodalomtörténeti rendezvény keretében szeretnénk bemutatni, hogy a reformkori magyar politikusokra és írókra milyen hatást gyakorolt az 1830–31-es novemberi lengyel felkelés. Természetesen minden évben közreműködünk a

csata ünnepségének megszervezésében. Április 5-én, a csata előestéjén *Bajusz Árpád* lelkész úrral együttműködve a református templomban, a Magyar Szabadságtörekvések Emléktemplomában szeretnénk megemlékezni József Wysockiról és az isaszegi csatában részt vett lengyel katonákról. A negyvenedik évforduló alkalmából azokra az isaszegi emberekre is szeretnénk emlékezni, akik a magyar–lengyel kapcsolatok ápolásában és a lengyel légió emlékének megőrzésében az elmúlt negyven évben részt vettek. Természetesen a koszorúzásokon is mindig jelen vagyunk. A Falu-múzeumban április 6-án évről évre magyar–lengyel baráti találkozót rendezünk.

– Mennyit tudtál átadni a lengyel világból a gyermekeidnek?

– Szerencsére sokat. Három gyermekem és hat unokám van. Mindhárom gyermekem tanult lengyelül. *Éva* lányom Krakkóban, a Jagelló Egyetemen szerzett diplomát lengyel és szlavisztika szakon. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Lengyel Tanszékén tanársegéd, de a lengyel mellett az orosz nyelvet is tanítja. *Csaba* fiam a Szent László Gimnáziumban lengyel nyelvből is érettségizett, de inkább az angol nyelvi tanulmányok foglalkoztatják. *Peti* fiam varsói általános és középiskolákban tanult, itthon felsőfokú lengyel nyelvizsgát is tett. Feleségem igazgatásszervező, jelenleg még kormánytisztviselő, most szeretne nyugdíjba menni.

– Ha lenne sok szabadidőd, mivel foglalkoznál szívesen?

– Én már évek óta nyugdíjas köztisztviselő vagyok, de nekem nincs szabadidőm! Pár hónapja nyugdíjasként dolgozom a Külügyminisztériumban. Ha több időm lenne, azt is családomra és az isaszegi magyar–lengyel kapcsolatok népszerűsítésére fordítanám.

– Köszönöm szépen a válaszaid.

dr. Kardos Gábor